

Pohjoissaamenkielinen käännös

Ráddehusa árvalus riikkabeivviide láhkan bivddu birra Deanu čázádagas, Suoma ja Norgga gaskasaš soahpamuša láhkaásahansuorgái gullevaš mearrádusaid fápmuibidjan- ja heivehanlága 8 §:a rievdadeamis

EVTTOHUSA VÁLDOSISDOALLU

Lága 8 §:a 1 momellant evttuhuvvo rievdaduvvot nu, ahte ovddasvástádus Deanu guolástan-soahpamuša 10 artihkkalis oaivvilduvvon bivdobiid vuovdima lágideamis sirdašuvášii Lappi ealáhus, -johtolat- ja birasguovddášis guovllu doaibmaválddalaš guolledoalloguvlui 1.1.2019 sadjái guokte jagi manjelis 1.1.2021.

Láhka lea oaivvilduvvon boahtit fápmui 1 beaivve njukčamánu 2019.

ÁKKASTALLAMAT

1 Dáládilli

1.1 Láhkaásaheapmi ja geavadat

Suoma ja Norgga gaskasaš Deanu guolástansoahpamuššii gullevaš láhkaásaheami suorgái gullevaš mearrádusat leat biddjojuvvon fápmui guollebivddus Deanu čázádagas Norggain dahkkon soahpamuša suorgái gullevaš mearrádusaid fápmuibidjamen ja heiveheamis addojuvvon lágain (176/2017), mannelis *fápmuibidjanláhka*. Fápmuibidjanlágas mearridit earret eará das, mat bealit vástidit soahpamuša ollašuhttimii gullevaš doaimmain Suomas. Dán lassin lágas addojuvvojit dárkilut njuolggadusat guolástanlobiid vuovdimis ja sállasiid almmuheamis

Guolástanlobiid vuovdimis vástida fápmuibidjanlága 8 §:a 1 momeantta mielde Lappi ealáhus-, -johtolat- ja birasguovddáš, mannelis *Lappi EBI-guovddáš* gitta 1.1.2019 rqdjai, goas lobi vuovdin lea oaivvilduvvon sirdášuvvat guovllu doaibmaválddalaš guolledoalloguvlui. Guolástanlága (379/2015) mielde guolledoalloguovllut leat almmolašvuoigatvuodalaš searvvit, maid dárkkuhussan lea ovddidit guovllus guolledoalu sihke ovddidit lahtuideaset ovttasdoaimma guolleváriid ávkkástallama ja diškuma ordnemii (KalL 23 §). Guolledoalloguovllut álggahit doaimmas lága mielde jagi 2019 álggus ja buhttejít ovddit guolledoalloguovlluid, maid doaibma nohká jagi 2018 loahpas. Odda guolledoalloguovlluid ráját nannejuvvojedje guolledoallovirgeoapmahačča mearrádusain 13.12.2017. Ohcejoga guolledoalloguovlu gokčá oppa Deanujoga čázádaga. Dat dahkkojuvvui laktimiin ovddit Ohcejoga guolledoalloguvlui Deanu čázádahkii gullevaš guovllu Anára guolledoalloguovllus.

Odda guolledoalloguovlluid doaibmá sáhtttá lágit áramustá 1. beaivve oddajagimánus 2019, go EBI-guovddážiid guolástanlága 22 §:a vuodul dahkkon mearrádusaid guolledoalloguovlluid rájáid nannemii heivehuvvogohtet guolástanlága 129 §:a sirdásannjuolggadusaid mielde. Gomihuvvonguolástanlága 68 §:s oaivvilduvvon guolástanguovllut dikšot guolástanlága 24 §:a 3–5, 8 ja 9 čuoggás oaivvilduvvon guolledoalloguvlui gullevaš doaimmaid 31 beaivái juovlamánu 2018 rádjai. Guolástanguovlluide sirdasanáigin mearriduvvon doaibmaváldi ii atte vejolašvuoda guolástanlobiid vuovdimii gullevaš čatnašumiid dahkamii jagi 2019 álggus álggan guolledoalloguovlluid beales.

Lohpevuovdimis vástidan beali doaibman lea fuolahit Suomas Deanu guolástannjuolggadusa 4 §:s oaivvilduvvon lohpetiippaid vuovdimis. Paragráfa 1 ja 2 čuoggáin oaivvilduvvon báikegottálaččaide vuovdojuvvon lobiid bokte lohpevuovdi galgá dárbbu mielde sihkkarastit, ahte oasti deavdá fápmuibidjanlága 9 §:s oaivvilduvvon fásta ássama eavttuid Deanu čázádaga johkalegiin. Turismabivdui várrejuvvon lobit vuovdojuvvojit neahttagávppis lohpevuovdinprográmain ja lodnojuvvojit oastima oktavuodas addojuvvon lohpekoda vuostá báikegotti lohpevuovdinbáikkiin. Vuovdimassii biddjojuvvon lobit leat juhkkujuvvon vahkkosaččat Suoma ja Norgga gaska meroštallojuvvon lohpedihtoeari rámmaid siste.

Seammás lohpevuovdinprográmmas lea váldon vuhtii Deanu čázádaga johkalegiid olggobealde ássán eaiggádiidda várrejuvvon lohpedihtoeari. Sin lohpedihtoeariis geavatkeahtta báhcán lobit leat máhccan vuovdimassii turistaguolásteaddjiide, jus dat eai leat várrejuvvon ovddit vahku bearjadaga rádjai. Eará báikkis ássán eaiggádiid lobiid lea galgan lohtnut Ohcejoga báikkálašlohpevuovdinbáikkiin ja seammá oktavuodas lea dárkkistuvvon maiddái guolástannvuoigatvuoda mearri giddodatdieduain ja merkejuvvon fatnasiid registarii.

Lohpevuovdindoaimma dikšuma várás Lappi EBI-guovddáš lea vuodđudan elektrovnnalaš lohpevuovdinvuogádaga. Vuogádaga bokte vuvdet maiddái guolástannjuolggadusa 5 § 3 momeanttas oaiivvilduvvon guolástanlága 2 § 1 momeanttas oaiivvilduvvon guolástanvuogatvuoda hálddašeaddjiide várrejuvvon dihtoeari turismaguolástanlobiin. Dihtoeari geavaheami várás vuogádahkii galgá addit giddodatoamasteami guoskevaš dieduid. Lohpevuovdindoaibma lea dávjá eanet gáibideaddji go mánggaid earáid guolástanguovlluid vuovdán lobiid bokte, go vuvdojuvvon lohpebearri lea ráddjejuvvon dihtoeariin jearrama unnibun fuomášahtti láhkai ja oassi vuovdima várás várrejuvvon lobiin gáibida daid geavaheaddjiin juogo fásta ássama Deanu čázádaga johkalegiin dahje dihto sturrosaš guolástanvuogatvuoda oamasteami.

Lohpevuovdindoaimmas vástidan bealli juohká maiddái fápmuibidjanlága 11 § mielde ovddit jagi čoggon lohpeboaduid 8 § 1 momeantta 1 čuoggá buhtadusaide rádjajohkaguovllu čáhceguovlluid eaiggádiidda ja doaibmá fápmuibidjanlága 15 §:a mielde johtolaga bálvalusain ad-dojuvvon lága 320/2017) V oasi 1 logu 1 §:s oaiivvilduvvon registrerendoaimmain veahkeheaddji bálvalusfállin, mii dikšu máinnašuvvon logu 3 §:s oaiivvilduvvon doaimmaid ja dahká Johtolat- ja gulahallandoaimmahaga registrerenmearrádusa várás árvvoštallama registrerenvuogatvuoda gáibádusaid ollašuvvamis.

Lohpevuovdindoaibma lea dássáži ordnejuvvon oassái EBI-guovddáza virgebargun. Dasa lassin eana- ja meahcedoallooministeriija lea miedihan Lappi EBI-guovddáži mearreruda, maid leat geavahan bálkáhít olbmo lohpevuovdindoaibmii ja fatnasiid registrerendoibmii ja ee. guollebivddu bearráigehečču gullevaš doaimmaid várás.

1.2 Dáládili árvvoštallan

Guolástanlága mielde guolledoalloguovllut álggahit doaimmas jagi 2019 álggu rájes. Guolledoalloguovllu doaimma álggaheapmi ja guolástanlobiid vuovdima ordnema sirdášuvvan Lappi EBI-guovddáži guolledoalloguvlui dáhpuhuvvet guktot jagi 2019 álggus. Guolástanlágas ášahuvvon guolledoalloguovlluid ortniiduvvamii dárbbášuvvon áigi buohtastahtton dálá lohpevuovdima guoskevaš áigetávvala lea árvvoštallon dahkat áitaga lohpevuovdima lihkostuvvamii. Guolledoalloguovlu galggašii álggahit lohpevuovdima ordnemii gullevaš doaimmaid dakkavide. Dat sáhtta leat váttis, go váldá vuhtii earáid organisašuvvna vuolgaheapmái gullevaš muttuid. Lohpevuovdima lassin guolledoalloguvlui leat sirdášuvvamin guollebivddus geavahuvvon fatnasiid registreremii gullevaš doaimmat.

Lohpevuovdindoaimma sirdášuvvamis Ohcejoga guolástanguovllu dikšuma vuollái leat gevon ráddádallamat Ohcejoga guolástanguovlluin, muhto ráddádallamiin ii leat gávdnon čoavddus, mo doaimmaid sirdima sáhtašii sihkkarastit dán áigetávvalis ja govttolaš goluiguin.

Lohpevuovdima lihkostuvvama ii sáhte guoddit dakkár áššiid duohkái, ahte geargágo guolledoalloguovlu ortniiduvvat ja dahkat lohpevuovdima lihkostuvvan dikšuma ovdii dárbbášlaš olmmošválljemiid doarvái jođánit dahje šaddetgo válljemat váidalusaid vuollái.

Dán sivas lohpevuovdima ja fatnasiid registreremii gullevaš doaimmaid boatkankeahtes dikšuma sihkkarastima doaimmain vástidan beali rievddadettiin, sirdášanáiggi evttohat guhkidit guvttiin jagiin.

2 Evttohuvvon nuppástusat

Fápmuibidjanlága 8 §:a 1 momeanta evttohuvo rievdaduvvot nu, ahte lohpevuovdindoaibma sirdášuvvá guovllu doaibmaválddalaš guolledoalloguvlui 1.1.2019 sajis guokte jagi manjeleappos 1.1.2021. Sirdášanáiggi evttohuvo jotkojuvvo guvttiin jagiin dan sihkkarastima várás,

ahte guolledoalloguovlu oažžu doaimmas johtui ovdal lohpevuovdima sirdašuvvama dan dikšuma vuollasažžan. Sirdasanáiggi joatkin guvttiin jagiin veahkehivččii bealistis maiddái dan, ahte guolledoalloguovlu gearggašii buorebut vuodjut dasa sirdašuvvan doibmii ja ovda-mearkan dárbbu mielde skuvlet olbmuid, geat boahttevuodas dikšot doaimmaid. Guovtti jagi sirdasanáigi maiddái dagašii ovttá jagi sirdasanáiggi buorebut vejolažžan Lappi EBI-guovddáža ja guolledoalloguovllu gaskasaš ovttasbarggu sirdasanmuttu áigge. Eará nuppástusat eai evttohuvvo momentii.

3 Evttohusa váikkuhusat

Evttohusas eai leat mearkkašahtti almmolašekonomalaš váikkuhusat. Lappi EBI-guovddáš oažžu dálá geavadaga mielde lohpevuovdimii, fatnasiid registreremii ja guolástanbearráigehččui gullevaš doaimmaide sierra mearreruda, man sturrodát dávista Deanu guolástanlobiin stáhtii čoggon oasi. Oasi mearrerudas galggašii doaimmaid sirdašuvvama maŋŋá stivret EBI-guovddáža sajis guovllu doaibmaválddalaš guolledoalloguovlui. Lohpevuovdima ordnema ruhtadandárbbu leat árvvoštallan stuorrut muhtun veardde, go dálá dilis oassi barggus dahkko EBI-guovddáža virgebargun.

Lohpevuovdima guoskevaš sirdasanáiggi guhkidemiin figgat garvit riskka das, ahte lobiid vuovdima álgaheapmi odđá organisašuvnnas ii lihkošuvva fámuš lean lágas mearriduvvon áigetaávvalis. Lohpevuovdima eahpelihkostuvvan mearkkašivččii ekonomalaš massima báikegotti olbmuid geaid ealáhus lea huksejuvvon guollebivddu birrašii. Lohpevuovdima njuovžilis ollašuttimiin lea stuorra mearkkašupmi eandalii guovllu turismafitnodateagáidii, geaid Deanu guolástanturisma lea dehálaš ealáhus ja geaid dálldoalu odđá guolástansoahpamuša miellid buktán nuppástusat lohpefálaldahkii leat jo dál hehtten.

Báikkálaš turismafitnodatoalliid ealáhusa doaibmaevttuid dorvvasteami lassin sirdasanáiggi guhkidemiin figgat dorvvastit báikkálaš ja olgobáikegottálaš guolástanvuoigatvuođa hálddašeaddjiid sajádaga ja vejolašvuođa geavahit sidjiide gullevaš guolástanvuoigatvuođa. Suoma ja Norgga gaskasaš Deanu guolástansoahpamuša 10 artiikkala mielde ráđejohkaossodagas guoli bivdán galgá lotnut guolástanlobi ovdal bivddu álgaheami. Soahpamuša mielde oassebealit vástidit lobiid vuovdima ordnemis. Lohpevuovdima ordnema vára vuollái šaddan sáhtašii ná váikkuhit ráđjenláhkái maiddái báikkálaš ja olgobáikegottálaš guolástanvuoigatvuođahálddašeaddjiid vejolašvuhtii geavahit sidjiide gullevaš guolástanvuoigatvuođa, jus lohpevuovdima ordnen ii lihkošuvvašii ordnejuvvot.

4 Ášši válmmaštallan

Evttohus lea válmmaštallojuvvon eana- ja meahccedoalloministeriijas. Láhkanuppástusa dárbbalašvuohta kártejuvvui Ohcejogas 29.–30.10.2018 turismafitnodatoalliiguin, oktasaš čáhceviidodaga osolašgottiiguin, Ohcejoga guolledoalloguovlluin ja Ohcejoga giełldain gevojuvvon háleštandilálašvuodain. Evttohus sáddejuvvui ášši hohipolašvuođa dihtii guovtti vahku guhkkosaš cealkima várás 8.–21.11.2018.

Evttohusas bivde cealkámuša stáhtaruhtaministeriijas, vuoigatvuodaministeriijas, Lappi EBI-guovddáži, Meahciráđdehusas, luondduriggodatguovddáži, Njuorggáma, Vuovdaguoikka, Ohcejoga kirkosiidda ja Veahčáknjárgga osolašgottiin, Ohcejoga ja Anára guolástanguovlluin, Vuolledoalu, Ivvánjárri ja Pikkujärvi osolašgottiin, Deanuleagi fitnodatoallit ry:s, Sámeturisma ja -fitnodatoallit ry:s, Sámedikkis, Deanu giddodatoamasteaddjit ry:s, Lappi lustaáiggeguollebivdit ry:s, Suoma Lustaáiggeguollebivdiid Guovddášorganisašuvnnas, Guolledoalu Guovddášlihtus ja Lappi guolledoalloguovddáži.

Lappi EBI-guovddáš, Meahciráđdehus, Luondduriggodatguovddáš, Ohcejoga kirkosiidda osolašgoddi. Ohcejoga guolástanguovlu. Guolledoalu Guovddášlihttu adde cealkámuša. Buot cealkámuša addán bealit atne sirdásanáiggi guhkideami dárbbaslažžan ja ákkastallon.

Ohcejoga guolástanguovllu mielas gittotge ovttá jagi lasseáigi reahkkášii organisatoralaš nuppástussii ja evttohii lassin, ahte jus guolledoalloguovlu ii basttášii rekryteret doarvái bargoveaga doaimmaid dikšuma várás, odđá ovttá jagi sirdásanáiggi sáhtašii vihkkehallat. Ohcejoga kirkosiidda osolašgoddi oinnii, ahte ovttá jagi sirdásanáigi livččii doarvái guhkki. Kirkosiidda osolašgoddi evttohii lassin, ahte jus lánhanuppástusas mearridit guovtti jagi sirdásanáigái, lánhkii galggašii merkejuvvot cealkka mainna soahpamuša 10 artihkkalii guoskevaš áššiid sáhtá sirdit guolástanguvlui jo ovdal jagi 2021 álggu, go guolledoalloguovllus leat doibmii dárbbasuvvon resurssat.

Lappi EBI-guovddáš celkkii, ahte plánejuvvon guovtti jagi lasseáigi dagašii vejolažžan ovdasvástádusaid hálddašuvvon sirdima EBI-guovddášis guolledoalloguovlluide. EBI-guovddáš doarju dárbbasettiin guolledoalloguovllu maiddái sirdásanáiggi maŋŋá guolástan-lága 20 § 3 čuoggá mielde. EBI-guovddáš evttohii, ahte lánhanuppástusa galggašii boahit fápmui nu jodánit go vejolaš. Meahciráđdehusa mielde guovtti jagi sirdásanáiggiin sihkkarasto, ahte Ohcejoga guolledoalloguovllus lea doarvái áigi ja resurssat organiseret Deanu lobiid vuovdimma, mii lea hástaleaddji doaimma. Meahciráđdehus anii dehálažžan EBI-guovddáša doarjaga lohpevuovdindoibmii dárbbu maŋŋá maiddái sirdásanáiggi maŋŋá. Luondduriggodatguovddáš muittuhii, ahte lohpevuovdinvuogádat lea njuolga oktavuođas Deanu sálašregistarii, man doaimmama berre dárkkistit nuppástusa oktavuođas. Evttohuuvvon guovtti jagi sirdásanáigi dagašii vejolažžan maiddái dán vuhtii váldima. Guolledoalu Guovddášlihttu ii váldán beali sirdásanáiggi guhkkodahkii, muhto oinnii dehálažžan, ahte guolledoalloguovlui sihkkarasto doarvái stuorra ruhtadeapmi ja, ahte EBI-guovddáš doarvái árrat fállá guolledoalloguovlui skuvlejumi ja doarjaga doaimmaid dikšuma sihkkarastimiin. Ruhtaministeriijas eai lean fuomášuhttimat evttohussii.

Lánhanuppástus lei ovdan sámedikkiin gevvojuvvon Deanu guolástannjuolggadusa doaimmabiju guoskevaš ráddádallamis 7.11.2018. Sámediggi ii oaidnán dárbbaslažžan ordnet sierra ráddádallama áššis. Sámediggi ii áiggo cealkit lánhanuppástussii, muhto guorrasa Ohcejogas boahán dihtui lasseáiggi dárbbus.

Eana- ja meahccedoalloministeriija oaidná, ahte lohpevuovdimii evttohuuvvon guovtti jagi sirdásanáigi lea ákkastallojuvvon, vai doaimmaid sirdima lea vejolaš ollašuhttot hálddašuvvon vuogi mielde. Sirdásanáigi ii eastte Ohcejoga guolledoalloguovllu rolla nanosmahttima lohpevuovdindoaimma dikšumis jo vuosttas jagi maŋŋá. Lappi EBI-guovddáš addá dárbbasettiin áššedovdiveahki Ohcejoga guolledoalloguovlui guolástanlága 20 § 3 momeantta vuodul maiddái lohpevuovdindoaimma sirdáseami maŋŋá.

5 Sorjavašvuolta eará evttohusaide

Evttohus laktása riikkabeivviin giedahallamis lean eanagottiid vuoddeapmái guoskevaš ráđdehusa evttohussii (HE 15/2017 vp) ja eanagotteodastusa ollašuhttimii sihke stáhta lohpe-, stivren- ja bearráigeahččodoaimmaid oddasitoranisieremii guoskevaš ráđdehusa evttohussii (HE 14/2018 vp). Ollašuvadetttiin eanagotteodastus oavvildivččii, ahte ealáhus-, johtolat- ja birasguovddážat heaittihuvvošedje eanagotteodastusa ollašuhttima ja stáhta lohpe-, stivren- ja bearráigeahččooorganisašuvnnaid guoskevaš ráđdehusa evttohusa sisttisdoallan fápmuibidjanlágain. Dát oavvildivččii, ahte evttohusas ealáhus-, johtolat- ja birasguovddážii ášahuvvon doaimmaválldi geavahivččii ja dasa mearriduvvon doaimmaid divššoši boahhtevuođas eanagoddi. Go eanagotteodastus lea ain riikkabeivviid giedahallamis eaike lágat leat dohkkehuv-

von, ii evttohussii leat sáhttán bidjat eanagottiid ealáhus-, johtolat- ja birasguovddážiid sadjái. Eanagotteodastus lea oaivvilduvvon boahtit fápmui 1 beaivve oddajagimánus 2021 dahjege seammá áigái, go guolástanlobiid vuovdima ja guollebivdofatnasiid registreremii gullevaš doaimmaid doaibmaváldi sirdašuvašii guolledoalloguovlluide.

6 Fápmuiboahhtin

Láhka evttohuvvo boahtit fápmui 1 beaivve njukčamánu 2019. Ná lága 8 §:s mearriduvvon lohpevuovdimii ja 15 §:s mearriduvvon fatnasiid registreremii gullevaš doaibmaváldi sirdašuvašii vehá áigái guolledoalloguvlui 1.1.2019, muhto máhcašii evttohuvvon lánhanuppástusa mielde Lappi EBI-guovddáži 1.3.2019 rájes ja livččii dan manjá fámus sirdášanáiggi loahpa rádjai.

Ovdalis ovdanbuktojuvvon ákkain addojuvvo riikkabeivviid dohkkeheapmái čuovvovaš lánkaevttohus:

Láhka

guollebivddus Deanu čázádagas Norggain dahkkon soahpamuša láhkaásaheami suorgái gullevaš mearrádusaid fápmuibidjamis ja heiveheamis addojuvvon lága 8 §:a nupástuhttimis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvojit bivddu birra Deanu čázádagas Norggain dahkkon soahpamuša láhkaásahan-suorgái gullevaš mearrádusaid fápmuibidjan- ja heivehanlága (176/2017) 8 §:a 1 momenta čuovvovaččat:

8 §

Guolástanlobiid vuovdima lágideapmi

Soahpamuša 10 artihkkalis oaivvilduvvon guolástanlobiid vuovdima lágideamis vástida Lappi EBI-guovddáš. Guovllus doaibmaválddálaš guolledoalloguovlu vástida bivdolobiid vuovdima lágideamis 1 beaivvi ođđajagimánu 2021 rájes.

Dát láhka boahtá fápmui beaivve _____
mánu 20 .

Helssegis 5. beaivve juovlamánu 2018

Oaiveministtar

Juha Sipilä

Eana- ja meahccedoalloministtar Jari Leppä

Láhka

guollebivddus Deanu čázádagas Norggain dahkkon soahpamuša láhkaásaheami suorgái gullevaš mearrádusaid fápmuibidjams ja heiveheamis addojuvvon lága 8 §:a nupástuhttimis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde
rievdaduvvojit bivddu birra Deanu čázádagas Norggain dahkkon soahpamuša láhkaásahan-suorgái gullevaš mearrádusaid fápmuibidjams ja heivehanlága (176/2017) 8 §:a 1 momenta čuovvovaččat:

Láhka mii lea fámus

Evttohus

8 §

8 §

Guolástanlobiid vuovdima lágideapmi

Guolástanlobiid vuovdima lágideapmi

Soahpamuša 10 artihkkalis oaivvilduvvon guolástanlobiid vuovdima lágideamis vástida Lappi EBI-guovddáš. Guovllus doaibmaválddálaš guolledoalloguovlu vástida bivdolobiid vuovdima lágideamis 1 beaivvi oddajagimánu 2019 rájes.

Soahpamuša 10 artihkkalis oaivvilduvvon guolástanlobiid vuovdima lágideamis vástida Lappi EBI-guovddáš. Guovllus doaibmaválddálaš guolledoalloguovlu vástida bivdolobiid vuovdima lágideamis 1 beaivvi oddajagimánu 2021 rájes.

*Dát láhka boahtá fápmui beaivve
mánu 20 .*